

Református Egyházközségek részére tájékoztató:

Számla/nyugta- vagy számviteli bizonylat adási kötelezettség a temető fenntartás és temetési szertartás hitéleti tevékenységek elkülönítése mentén az ÁFA alanyi mentességet választó Egyházközségek tekintetében

Az alábbi rövid ismertetőben az 1. pontban részletezettek szerint ÁFA alanyi mentességet választó Egyházközségek temető fenntartási és temetési szertartás tevékenységeikből kiemelt egy-egy példán keresztül mutatjuk be a számla-/nyugta adási kötelezettségekre vonatkozó szabályokat.

ÁFA szabályok szerint értékesítés és mégsem vállalkozási tevékenység

Az Egyházközségek működése során nem csak a számviteli szabályok miatt fontos elkülöníteni a hitéleti tevékenységet más tevékenységektől, hanem az elkülönítés az egyes tevékenységek adójogi megítélésének alapját is képezi. A nonprofit szervezetek sokszor úgy gondolják, hogy ha egy tevékenység a szervezet működésére vonatkozó jogszabály alapján nem minősül vállalkozási tevékenységnek, akkor az a tevékenység az ÁFA tv. hatálya alá sem tartozik, így a számla-/nyugtaadási kötelezettség előírásai sem vonatkoznak rá.

Ezzel szemben az ÁFA-ról szóló 2007. évi CXXVII. törvény fogalom meghatározásaira tekintettel **egyes tevékenységek céljuktól és eredményüktől függetlenül az ÁFA tv. szerint adóköteles tevékenységek, azaz adóköteles értékesítések** lehetnek a jelenleg, azaz **2021. október 31-én hatályos szabályok** alapján.

Például a temető üzemeltetés az egyházi jogi személyek vonatkozásában nem minősül gazdasági-vállalkozási tevékenységnek, azonban az ÁFA tv. értelmében a temetőhöz kapcsolódó egyes tevékenységek értékesítésnek minősülhetnek. Ezzel összefüggésben amely tevékenység az ÁFA tv. értelmében értékesítés, azzal kapcsolatban felmerülhet az ÁFA tv. szerinti számla vagy nyugta adási kötelezettség is.

Összefoglalva mikor kell kiállítani számlát vagy nyugtát? (Izd. csatolt ábra)

A temetési szertartás, mint hitéleti szertartás esetén kapott **adományról, azaz a Stóla** bevételezésekor elegendő egy **számviteli bizonylatot kiállítani**. Részletesen lsd. 2. pontban.

A temető, mint ingatlan használatához kapcsolódóan kapott **sírhelymegváltás vagy ravatalozóhasználat díja** ÁFA (tárgyi) mentes értékesítés, ezért nem adóalany **magánszemély részére elegendő egy számviteli bizonylatot kiállítani**, ugyanakkor adóalany részére (pl. ha cég fizeti a temetési költségeket) számlát kell kiállítani. Részletesen lsd. 4.1. pontban.

A temetőben nyújtott szolgáltatások (pl. sírásás, sírhelygondozás) díjáról **azonnali fizetés** esetén nem adóalany **magánszemély részére elegendő egy nyugtát** (adószámra vásárolható szigorú számadású), ugyanakkor adóalany részére (pl. ha cég fizeti a költségeket) minden esetben számlát kell kiállítani. Részletesen lsd. 4.2. pontban.

Tehát **számlát adószámmal rendelkező adóalany vevő** (pl. egyéni vállalkozó, cég, intézmény, stb.) **felé minden esetben kötelező kiállítani**, illetve akkor is ki kell állítani számlát, ha a nem

adóalany **magánszemély kéri** (pl. hagyatéki eljáráshoz igazolt költség elszámolására), vagy a **magánszemély nem azonnal fizet** (pl. átutalással később). Részletesen lsd. 3. pontban.

Az Egyházközség részére törvényben meghatározott tevékenysége támogatására kapott **adományról** bevételezésekor elegendő egy **számviteli bizonylatot kiállítani**. Részletesen lsd. 4.3. pontban.

A temető fenntartás révén az értékesítés ellenértékéeként kapott **díjbevételek a társasági adó megállapítása szempontjából** nem minősülnek vállalkozási tevékenységből származó bevételnek, mivel egyházi jogi személyek, **Egyházközségek vonatkozásában a temető fenntartás nem gazdasági-vállalkozási tevékenység**. Részletesen lsd. 5. pontban.

1. ÁFA alanyi mentes Egyházközségek

Alanyi adómentességet választhatott az ÁFA tv. 188 §-ban foglaltak szerint az az Egyházközség, amelynek az **értékesítésből származó éves bevétele** sem a NAV ÁFA alanyi mentesség bejelentésének évében, sem az azt megelőző évben **nem haladta meg a 12 millió Ft-ot**. Az éves bevételbe többek között bele kell számítani az egyébként tárgyi mentes ingatlan bérbeadásból származó bevételt is, de figyelmen kívül kell hagyni a hitéleti tevékenységhez kapott hozzájárulásokat, adományokat.

Az alanyi adómentességet választó Egyházközségnek – az általános szabályok szerint adózó adóalanyokhoz hasonlóan – az ÁFA tv. szerinti értékesítéseikről számlát, illetve nyugtát kell adnia.

A már működő és ÁFA hatálya alá tartozó Egyházközség tárgyév december 31-ig NAV felé történő bejelentéssel választhatja a következő adóévre az alanyi adómentességet.

Az alanyi mentes Egyházközségek mind a számlán, mind a nyugtán tüntessék fel: „Alanyi mentes” vagy rövidítve „AAM” megjegyzést és ÁFA-t sem %-ban, sem összegben nem tüntethetnek fel a számlán.

2. Temetési szertartás, mint hitéleti tevékenység

Az Egyházközségek többsége nem rendelkezik saját temetővel, azaz temető célját szolgáló ingatlan tulajdonjogával, ezért a temetésekhez kapcsolódóan az Egyházközség bevételei a temetési szertartáson résztvevő hozzátartozók által adott önkéntes pénzbeli adományok, azaz az un. **temetési stóla** befizetések.

7 § „19. Stóla: Az eseti egyházi szolgálatokért az egyházközségnek vagy közvetlenül a lelkésznek juttatott vagyoni jellegű adomány.” (MRE 2013. évi I. tv.)

Útmutató a költségvetési jogcímekekhez:

„III. 8. Stóla

Egyházunkban két stóla könyvelése történik meg, mint egyházi szolgálatokért adott adomány: temetési és esküvői stóla. A stóla átvezetése a könyvelésben kötelező. Itt a bevételeket kell megtervezni és elszámolni.

Az alábonthatóság biztosított, amennyiben arra a gyülekezetnek szüksége van, pl. lelkészenként megbontás.”

Az adományként kapott stóla az önkéntes adomány jellegére tekintettel nem minősül értékesített szolgáltatás ellenértékének, ezért **nem tartozik az ÁFA tv. hatálya alá és így sem számlát, sem nyugtát nem kell kiállítani róla.**

Bevételezésének **bizonylata** lehet

- átutalás esetén a banki kivonat (de a közleményben fel kell tüntetni, hogy adomány/stóla),
- készpénzben történő adományozás esetén pénztári bevételi bizonylat,
- vagy ha nem a pénztárban, hanem attól fizikailag más helyen történik a befizetés, akkor valamilyen más szigorú számadású számviteli bizonylat pl. nyugta átvételi elismervény is lehet.

A stólaként kapott adomány lelkésznek történő kifizetése a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII.tv., SZJA tv. 1. sz. melléklet alább idézett 4.8. pontja értelmében a **lelkész személyi jövedelemadó mentes bevétele.**

„4.8. az egyházi jogi személy által egyházi személynek vagy az egyházi jogi személy részére végzett tevékenység ellátásáért rendszeres havi díjazásban részesülő magánszemélynek, elkülönített nyilvántartás alapján

- a) *juttatott olyan vagyoni érték (így különösen a perselypénz, az egyházfenntartói járulék vagy az adomány, ide nem értve az egyházi jogi személy számára közcélú adományként átadott pénzüsszeget), amelyet egyházi szertartásért vagy egyházi szolgálatért magánszemély közvetlenül vagy közvetve nyújt, ”*

A lelkész részére kifizetett stóla **nyugdíjintézeti járulékalapot képező jövedelem** (Izd. MRE 2018. évi IV. tv. 7 § 20. pontjában). A tv. 46 § (4) bekezdésében foglaltak szerint a lelkészi nyugdíjjárulék fizetési kötelezettség mértéke 15 %, míg az Egyházközség fizetési kötelezettsége 21 % fenntartói járulék.

3. Mikor kell biztosan számlát adni?

Az Egyházközség más személynek, szervezetnek köteles az **ÁFA tv. szerinti termékértékesítéséről és szolgáltatásnyújtásáról számlát kibocsátani, ha a vevő**

- jogi személy,
- vagy más adóalany (van adószáma),
- vagy a fizetendő bruttó ellenérték a 900.000.- Ft-ot meghaladja,
- vagy ha a magánszemély számlát kér,
- vagy ha a magánszemély nem azonnal fizet (pl. később átutalással vagy előre adott előleggel).

A számlát/nyugtát azonnali fizetés esetén azonnal, míg egyéb esetben észszerű határidőn - általában 8 napon - belül ki kell állítani.

Azonnali fizetés esetén a nem adóalany **magánszemélynek általában elegendő nyugtát adni**, de nyugta helyett lehet számlát is adni, ha nincs kéznél éppen nyugtatömb.

Részletes szabályok letölthetők NAV oldaláról: https://nav.gov.hu/nav/inf_fuz/2021

14. sz.: Hasznos tudnivalók kezdő ÁFA alanyoknak 2021,

18. sz.: A számla, nyugta kibocsátásának alapvető szabályai 2021.

4. Temető fenntartás

4.1. Temetőhely használat átengedése mint ingatlan bérbeadás

Az Egyházközség tulajdonában lévő temető használatáért beszedett díjakat a költségvetésben az „Ingatlanok bevétele” soron kell szerepeltetni a Jogcímrend útmutató szerint:

„IV. 2. Ingatlanok (temető, gyülekezeti ház, földterület, stb.) bevétele

Ide kell tervezni és elszámolni azokat a bevételeket, amelyeket az ingatlanok vagy egyéb helyiségek bérbeadásából kapunk (pl. templomi hangverseny).

*Ide kell tervezni és elszámolni a földterület bérbeadásából származó bevételeket. **Itt szerepel a temető bevétele is.** A gyülekezeti célokat szolgáló ingatlan bérbeadása nem minősül vállalkozási tevékenységnek a Gtv. Vhu. 1/A. (5) bekezdése szerint. Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény 86. § (1) bekezdés l.) pontja szerint az ingatlan(rész) bérbeadása mentes az áfa alól.”*

A **sírhelymegváltás és ravatalozóhasználat** ingatlan bérbeadásnak minősül, mivel az Egyházközség a tulajdonában lévő ingatlanrészt ellenérték fejében időleges használatra átengedi. Az ellenérték fejében nyújtott ingatlanbérbeadás vagy használatba adás az ÁFA tv. 86 § (1) bek. l.) pontja értelmében ÁFA mentes (tárgyi mentes) értékesítésnek minősül.

Az ÁFA tv. 165. § (1) bek. a) pontja alapján **nem kell számlát vagy nyugtát adni az adómentes ingatlan-bérbeadásról, azaz a sírhelymegváltásról és a ravatalozó használati díjról. A nem adóalany magánszemély részére elegendő egy szigorú számadású számviteli bizonylatot kiállítani.** Ha a fizető kér számlát, vagy pl. a fizető jogi személy (cégek, intézmények, stb.), akkor részükre kötelező számlát adni (pl. ha a munkahely fizeti a temetési költségeket).

4.2. Temetői munkák, szolgáltatások díjai

A temetőben vállalt munkákat (pl. sírásás, sírok karbantartása, temető fenntartási hozzájárulás, stb.), vagyis a már megváltott és így használatba adott ingatlanon vagy ingatlanban végzett szolgáltatásokat el kell különíteni az ingatlan bérbeadástól. Ezek a szolgáltatások az ÁFA tv. előírásai szerint már **ÁFA köteles szolgáltatások lennének**, ha az Egyházközség nem lenne alanyi adómentes. Ezért **az alanyi adómentes Egyházközségnek nem kell ÁFA-t felszámítania** az ilyen szolgáltatások díjmeghatározásakor.

Az ÁFA tv. 166. § előírásai alapján **nyugtát kell kiállítani**, ha nem adóalany **magánszemély a szolgáltatások díját azonnal kifizeti** és nem kér számlát. Ha a magánszemély előre fizet előleget vagy utólagos átutalással fizeti ki a szolgáltatás díját, akkor számlát kell adni részére. Az adóalany magánszemélyek és a jogi személyek (cégek, intézmények, stb.) részére kötelező számlát adni (pl. ha a munkahely fizeti a temetési költségeket).

4.3. Adományok, támogatások az Egyházközség tulajdonában lévő ingatlanok pl. temető fenntartásához

A gyülekezeti tagok vagy más magán- vagy jogi személyek adományok vagy támogatások nyújtásával segítik az Egyházközségek működését, gazdálkodását. Ezen adományok és támogatások célja lehet pl. az Egyházközség tulajdonában lévő temető fenntartásához, fejlesztéséhez történő hozzájárulás.

Az adományok adhatók:

- pénzben,
- természetben (pl. virágpalánta, kőburkolat ingyenes átadás, stb.),
- önkéntes munkaként (pl. növénygondozás, fűnyírás, stb.).

Az Egyházközség szempontjából ezen pénzbeli **adományok elszámolásához elegendő egy számviteli bizonylat** (pl. banki kivonat, pénztári bevételi bizonylat vagy más számviteli bizonylat).

Az **adóalany (pl. cég, vállalkozó) adományozók szempontjából fontos**, hogy az ÁFA tv. 9 § (3) bekezdése értelmében nem minősül termékértékesítésnek és a tv. 14 § (3) bekezdése alapján nem minősül szolgáltatásnyújtásnak a közcélú adomány. Ez azt jelenti, hogy az **adományozó vállalkozónak nem kell számlázni és ÁFA-t fizetni az egyházi jogi személy** részére törvényben meghatározott tevékenysége **támogatására fordított termék, szolgáltatás után** (pl. a sírköves vállalkozó által a maradék kőből ingyenesen végzett kőburkolás, vagy a kertészeti vállalkozó által ingyenes végzett fűnyírás). Továbbá a társasági adóalany vállalkozó az **Egyházközség által kiállított igazolás** alapján ezen tevékenységekkel kapcsolatosan felmerült költségeit elszámolhatja a vállalkozása költségei között mint a Tao szerint ún. elismert költségek és ráfordítások és ezeket nem kell társasági adóalap növelő tételként figyelembe vennie.

5. A temető fenntartás az Egyházközségek esetében nem gazdasági-vállalkozási tevékenység

A társasági adóról szóló 1996. évi LXXXI. tv. 9 § (1) bek. egyházi jogi személy társasági adófizetési kötelezettsége a vállalkozási tevékenysége után keletkezik, így az egyházi jogi személyekre vonatkozó és alábbiakban idézett törvényben foglalt gazdasági-vállalkozási tevékenységnek nem minősülő **tevékenységek után társaságiadó fizetési kötelezettség sem merül fel.**

Az egyházi jogi személy a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény 23/A. § (2) bek. alapján céljai megvalósítása érdekében jogosult gazdasági-vállalkozási tevékenységnek nem minősülő tevékenységet, valamint elsődlegesen végzett tevékenysége mellett gazdasági-vállalkozási tevékenységet folytatni.

Továbbá, e törvény 23/A. § (3)-(5) bekezdései alapján:

"(3) Az egyházi jogi személy vonatkozásában nem minősül gazdasági-vállalkozási tevékenységnek

a) a hitéleti és a 9. § (1) bekezdésében foglalt tevékenységet szolgáló intézmény működtetése,...

d) a hitéleti tevékenységhez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatásnyújtás, az ilyen tevékenységet szolgáló eszköz nem nyereségszerzésre irányuló hasznosítása,”

„(4) A (3) bekezdés szerinti tevékenység bevétele különösen

a) a szolgáltatás ellenértéke, díja, térítése,...

c) a tevékenységhez kapcsolódóan visszafizetési kötelezettség nélkül kapott - pénzügyileg rendezett - támogatás, juttatás,...”

„(5) A bevett egyházak és belső egyházi jogi személyeik vonatkozásában nem minősül továbbá gazdasági-vállalkozási tevékenységnek

c) az egyházi célra használt ingatlan részleges hasznosítása,...

d) a temető fenntartása,...”

További kérdései esetén szívesen állunk rendelkezésére:

segitseg.konyveles.dunamellek@reformtatus.hu

Felhasználási korlátozás:

A fentiekben ismertetettek kizárólag általános tájékoztatásul szolgálnak és nem minősülnek szakmai tanácsadásnak.